

Školní vzdělávací program

pro základní školu speciální

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní školu speciální

„ Přes radosti ke znalosti „

Základní škola a mateřská škola Horní Blatná

Obsah

• 1	Identifikační údaje	4	
• 2	Charakteristika školy	7	
2.1	ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY		7
2.2	VYBAVENÍ ŠKOLY		7
2.2.1	<i>Materiální</i>		7
2.2.2	<i>Prostorové</i>		7
2.2.3	<i>Hygienické</i>		8
2.3	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU		8
2.4	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ		8
2.5	SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ A JINÝMI SUBJEKTY		8
• 3	Charakteristika ŠVP	9	
3.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY		9
3.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE		10
3.2.1	<i>Klíčové kompetence</i>		12
• 4	Učební plán	14	
• 5	Učební osnovy	15	
5.1	ČLOVĚK A KOMUNIKACE		15
5.2	ČLOVĚK A JEHO SVĚT		16
5.3	UMĚNÍ A KULTURA		17
5.4	ČLOVĚK A ZDRAVÍ		18
5.4.1	<i>Zdravotní tělesná výchova</i>		19
5.4.2	<i>Rehabilitační tělesná výchova</i>		19
5.5	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		20
• 6	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	45	
6.1	ZPŮSOBY HODNOCENÍ ŽÁKŮ		45
6.2	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY		47

1 Identifikační údaje

Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP ZŠS

„Přes radosti ke znalosti“

Základní škola a mateřská škola Horní Blatná

Komenského261

362 37 Horní Blatná

Ředitelka školy: Mgr. Dagmar Chvapilová

IZO 102 438 102

IČO 60610590

RED-IZO 600052109

tel. 353 892 206

mob. 739 572 093

email: zsamshb@seznam.cz

Zřizovatel: Město Horní Blatná

Svatého Vavřince 1

362 37 Horní Blatná

tel. 353 892 209

fax. 353 892 767

email: horniblatna@volny.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2010

Zpracovala:

Mgr. Dagmar Chvapilová
ředitelka školy

„PŘES RADOSTI KE ZNALOSTI“

**Kde si najdeš přátele
a cítíš se vesele ?**

**Kde svůj názor můžeš mít,
klidně ho i prosadit ?**

**Nepocítíš úzkost, strach,
v hodinách si často hrát !**

**Navazuješ nové vztahy,
povídáš si s kamarády.**

**Kde získáváš dovednosti,
stále hlubší vědomosti ?**

**Kde si všichni naslouchají,
úspěchy zde zažívají ?**

**Radost, smutek znají tu,
preferují ochotu.**

**Kde pocítíš jistotu,
druhý domov najdeš tu ?**

**Kdeže toto místo je ?
Přece u nás - ve škole !**

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Horní Blatná je malotřídní škola, která poskytuje základní vzdělávání pro žáky 1. stupně. Výuka se realizuje ve dvou třídách. Rozdělení žáků do jednotlivých tříd se uskutečňuje podle aktuální naplněnosti jednotlivých ročníků. Kapacita školy je 36 žáků.

Součástí školy je základní škola speciální s kapacitou 5 žáků, školní družina s jedním oddělením a kapacitou 30 žáků, jednotřídní mateřská škola s kapacitou 25 dětí a školní jídelna s kapacitou 150 jídel.

Škola je umístěna v klidné okrajové části města.

2.2 Vybavení školy

2.2.1 Materiální

Škola je celkem dostatečně vybavena učebními a kompenzačními pomůckami, při výuce je využíván výukový SW.

K organizačnímu zabezpečení vzdělávání žáku s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem patří i vhodné prostorové a materiální vybavení – třída a místnost pro relaxaci a individuální práci se žákem, vhodný nábytek, kompenzační pomůcky potřebné pro rozvíjení hybností žáků.

2.2.2 Prostorové

Areál školy zahrnuje hlavní budovu s tělocvičnou a jídelnou, školní zahradu a hřiště. V prvním podlaží budovy je umístěna školní jídelna, šatny, ředitelna a tělocvična. Druhé podlaží slouží třídám základní školy a mateřské školy, je zde školní družina. Ve školní družině je zřízen speciální prostor nahrazující učebnu ZŠS se speciálně upravenou lavicí a židlí a kompenzačními pomůckami k rozvíjení hybnosti žáků. Prostor učebny je vybaven ICT, pro hudební a výtvarnou výchovu, nástroji, materiálem a pomůckami, audiovizuální technikou, je vhodný pro relaxační činnost a nenáročnou pohybovou aktivitu.

Školní hřiště je využíváno v rámci tělesné výchovy, sportovního kroužku, pobytu školní družiny a při pěkném počasí zde tráví děti hlavní přestávku. Tělocvična spolu s venkovním hřištěm slouží potřebám školy i veřejnosti. Žáci ZŠS využívají školní zahradu s pískovištěm, houpáčkou, prolézačkami a altánkem.

2.2.3 Hygienické

Škola je zapojena do projektu Školní mléko, Ovoce do škol, dodržuje se vhodný pitný a stravovací režim.

Je zajištěna vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu. Režim vyučování je přizpůsoben s ohledem na hygienu učení podle věkových a individuálních potřeb žáků.

Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků. Pro každého žáka je vypracován individuální vzdělávací plán. Všechna podpůrná opatření směřují k rozvíjení celé osobnosti žáka.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří ředitelka školy, zástupkyně pro MŠ, 2 učitelky (1 pro ZŠ a 1 pro MŠ), vychovatelka školní družiny, 2 asistentky integrovaných žáků. Protože výuku zabezpečují i učitelky bez pedagogické způsobilosti, nicméně s dlouholetými pedagogickými zkušenostmi, je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.4 Charakteristika žáků

ZŠS navštěvuje jeden žák se středně těžkou mentální retardací, souběžným postižením více vadami a autismem, který je odkázán na celodenní péči druhé osoby. Ve škole pracuje s asistentem pedagoga..

2.5 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání téměř denně při osobním setkání s třídním učitelem a asistentem pedagoga, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, popřípadě telefonicky. Škola pravidelně informuje rodiče žáků o dění ve škole prostřednictvím školní nástěnky.

Rodiče se mohou účastnit ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu, která se seznamuje se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, společně hledají řešení problémů žáků. Ve Školské radě zastupuje školu 1 člen zvolený pedagogickými pracovníky školy.

Úzce spolupracujeme s městem. Zastupitelstvo města nám v rámci svých možností vychází vstříc v našich požadavcích. Protože má naše škola udělenou výjimku z počtu žáků, dotuje město nadnormativní výdaje. Starosta města se aktivně zajímá o činnost školy. Zahajuje nový školní rok v ZŠ a loučí se se žáky 5. ročníku, kterým předává drobné dárky.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce s PPP Karlovy Vary a SPC Stará Role.

V oblasti kulturních akcí spolupracujeme s Domem kultury Ostrov, s Mgr. Václavem Krahulíkem z Ústí nad Labem, s Klubem přátel Řádu svatého Huberta, s divadlem Karlovy Vary a dalšími.

Uskutečňujeme společné akce ve spolupráci s rodiči a veřejností v obci (organizace dětského dne, maškarní rej, víkendový pobyt žáků na Zlatém Kopci atd.).

Spolupracujeme s okolními školami (vzájemné kontakty ředitelů, pedagogů, vzájemná sportovní utkání).

Pokračujeme ve spolupráci s LČR Horní Blatná a Mysliveckým sdružením Krušnohor (besedy, soutěž ve sběru kaštanů).

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše škola poskytuje všeobecné vzdělání, není specificky zaměřena, poskytujeme vzdělání stejnou měrou všem, nadaným i méně nadaným. Nechceme podporovat jen intelektuální nadání, ale i nadání hudební, pohybové, manuální a estetické. Pečujeme o žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Žák se středně těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem je vzděláván formou integrace ve třídách ZŠ podle individuálního vzdělávacího plánu. Rozvíjíme vstřícné vztahy učitel-žák, učitel-rodíč, žák-žák, učitel-učitel, učitel-vedení. Zohledňujeme názory žáků i názory rodičů .

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině, usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání, je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, vyžaduje podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání. Integrujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách.

Při tvorbě ŠVP „Přes radosti ke znalosti“ jsme přihlíželi k velikosti školy, k místním a materiálním podmínkám i ke složení pedagogického sboru. Na základě SWOT analýzy jsme stanovili tři základní výchovně vzdělávací oblasti.

Radost z přírody	Radost z pěkných mezilidských vztahů	Radost z mluveného projevu
<ul style="list-style-type: none"> • zkrášlujeme nejbližší okolí • poznáváme obec a její dominanty • objevujeme okolní krajinu • spolupracujeme s okolními obcemi • seznamujeme se s krásami našeho kraje • hledáme sounáležitost s živou a neživou přírodou • třídíme odpadky • podílíme se na úklidu obce • pořádáme hry v lese 	<ul style="list-style-type: none"> • předcházíme šikaně • tvoříme a dodržujeme školní řád • aktivně trávíme volný čas • učíme se toleranci a spolupráci • učíme se sebehodnocení a zodpovědnosti za své chování • vytváříme ovzduší vzájemné důvěry • respektujeme jedinečnost a zranitelnost jedince • pomáháme slabším a handicapovaným • vzájemně si nasloucháme 	<ul style="list-style-type: none"> • pečujeme o děti s vadou řeči • vyhýbáme se vulgarismům • seznamujeme se s literaturou • vystupujeme na besídkách • hrajeme divadlo • sledujeme divadelní představení a hudební vystoupení • učíme se pracovat s různými informačními zdroji

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v základní škole speciální navazuje na výchovu v rodině a na speciální předškolní vzdělávání v mateřské škole.

Vzdělávání v základní škole speciální je přizpůsobeno žákům se sníženou úrovní rozumových schopností, s psychickými zvláštnostmi, zejména s nedostatečnou úrovní koncentrace pozornosti a nízkou úrovní rozvoje volných vlastností. Vzhledem k těmto nedostatkům žáci nemohou zvládat požadavky základního vzdělání, ale jsou schopni osvojit si **základy vzdělání**.

Ve vhodně upravených podmínkách a při odborné speciálně pedagogické péči si žáci osvojují základní vědomosti a dovednosti, vytvářejí si návyky potřebné k orientaci v okolním světě, k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob a k zapojení do společenského života.

Vzdělávací činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení rozumových schopností a osvojování přiměřených poznatků, na vypěstování návyků sebeobsluhy, vytváření dovedností používat předměty denní potřeby a vykonávat jednoduché pracovní činnosti. Rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků je založené na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností.

Základní škola speciální je desetiletá a člení se na první stupeň, který tvoří 1. až 6. ročník, druhý stupeň, který tvoří 7. až 10. ročník. Od základní školy se odlišuje organizačními formami vzdělávání i obsahovým zaměřením výuky. Vzdělávací požadavky se přizpůsobují schopnostem a možnostem jednotlivých žáků.

Učivo je redukováno na osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vzdělávacích oborech, prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností. Pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením jsou vytvořeny optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí poskytující pocit jistoty a bezpečí a umožňující koncentraci na práci. Uspokojováním nejen základních potřeb, ale i potřeb psychických a sociálních je dán předpoklad úspěšného vývoje tak, aby v rámci svých možností žáci dosáhli cílů základního vzdělávání.

U žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem nelze předpokládat dosažení cílů základního vzdělávání. Velkým problémem komplikujícím vzdělávání těchto žáků je nízká míra rozvinutí psychických funkcí, zejména pozornosti, paměti, ale i volných vlastností potřebných k systematickému osvojování učiva. Tyto funkce je zapotřebí postupně probouzet, i když úspěšnost této činnosti je u jednotlivých žáků odlišná. Jedná se především o rozvoj elementárních komunikačních dovedností, pohybové samostatnosti, základů sebeobsluhy a maximálně možné soběstačnosti. Velice důležitá je kultivace osobnosti žáků, rozvíjení jejich estetického citění a zájmů, výtvarných a hudebních schopností a nejjednodušších pracovních dovedností. Informativní cíle ustupují cílům formativním a rehabilitačním. Při vzdělávání těchto žáků je nutné zajištění atmosféry jistoty a bezpečí jako základu vytváření vztahů.

Ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem v základní škole speciální usilujeme o naplnění těchto cílů:

- **vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy**
- **rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí**
- **vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace**
- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony**
- **vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu**
- **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti**
- **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city**
- **rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání**

3.2.1 Klíčové kompetence

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je vedeno snahou o to, vybavit je souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. Utváření klíčových kompetencí tvoří základ dalšího rozvoje žáků a jejich integrace do společnosti.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, metody a formy práce i všechny aktivity učitelů, žáků i ostatních pracovníků ve vyučování.

Vzhledem k závažnému poškození kognitivních funkcí u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní.

Elementárních klíčových kompetencí mohou žáci dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby.

- **Kompetence k učení**
rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
pozná a rozlišuje základní piktogramy
pozná tiskací písmena
napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
používá učební pomůcky
- **Kompetence k řešení problémů**
řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
chápe a plní jednoduché příkazy
orientuje se v okolním prostředí
orientuje se v časovém režimu dne
překonává pocity strachu
- **Kompetence komunikativní**
poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
reaguje na své jméno
reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky

dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

- **Kompetence sociální a personální**

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
 - zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
 - rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec — dívka, muž — žena)
 - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
 - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
 - chová se zdrženlivě k neznámým osobám

- **Kompetence pracovní**

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
 - poznává a používá předměty denní potřeby
 - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
 - využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
 - podílí se na jednoduchých praktických činnostech

4 Učební plán

Učební plán ZŠS Horní Blatná 1. – 10. ročník														
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor (vyučovací předmět)	Ročník										Předměty celkem	Z toho DČD	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.			
Člověk a komunikace	Rozumová výchova(30)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	0
	Řečová výchova (20)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	0
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova(40)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	0
Umění a kultura	Hudební výchova(10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0
	Výtvarná výchova(10)	1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+2	20	10
Člověk a zdraví	Pohybová výchova(20)	1	1	1+1	2	2	2	2	3	3	3	3	21	1
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova(40)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	0
Člověk a svět práce (5)	Pracovní výchova(20)	2	2	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+2	2+2	2+2	29	9
Celková povinná časová dotace		18	19	20	21	21	21	21	22	23	24	24	210	20

5 Učební osnovy

5.1 Člověk a komunikace

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Umožňuje žákům najít a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Prostředkem vzdělávání není psané slovo a často ani mluvená řeč. Jsou využívány různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovedností dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova** a **Řečová výchova**.

Obsah vzdělávacího oboru **Rozumová výchova** je rozdělen na tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. V Rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností žáků na optimální možné úrovni.

Vzdělávací obor **Řečová výchova** zahrnuje tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností, který je nástrojem funkčního dorozumívání žáků. Vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Rozvíjení řečových dovedností ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáků.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny augmentativní a alternativní komunikační systémy. Tyto systémy jim napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

Využití netradičních speciálních metod a technik umožňuje žákům přístup ke vzdělání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
 - rozvíjení řečových schopností, případně osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)
 - osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
 - osvojení základů psaní hůlkového písma

5.2 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátory a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se realizuje vzdělávacím oborem **Smyslová výchova**, která systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

Vzdělávací obor je členěn do tematických okruhů:

- Rozvíjení zrakového vnímání
- Rozvíjení sluchového vnímání
- Rozvíjení hmatového vnímání
- Prostorová a směrová orientace
- Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Propojováním tematických okruhů se mohou tvořit ve ŠVP různé varianty a obsahy vzdělávacích předmětů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uspokojování základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- orientaci v nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenovávání základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování předváděných pohybů
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

5.3 Umění a kultura

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje jejich sebevědomí, rozvíjí estetické cítění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepce. Má značný rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Prostřednictvím výuky je možné přiblížit žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou značně obohatit jejich život. Vzdelávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Vzdělávací obor **Hudební výchova** vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti.

Ve vzdělávacím oboru **Výtvarná výchova** se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

5.4 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky základním poznatkům, které mohou využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjení zdravotních předpokladů pohybových možností. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech **Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova** nebo **Rehabilitační tělesná výchova**.

Vzdělávací obor **Pohybová výchova** je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací obor **Zdravotní tělesná výchova** aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifické postižení.

U žáků s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost, se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově **Rehabilitační tělesná výchova**. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení. Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizi odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somapedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin

- vnímání prožitků z pohybové činnosti

5.4.1 Zdravotní tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova (ZdrTV) je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZdrTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních specifík postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení.

Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

5.4.2 Rehabilitační tělesná výchova

Rehabilitační tělesná výchova se zařazuje jako alternativní forma zdravotní tělesné výchovy pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snížena schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení.

5.5 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí také v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy a systematicky je ovlivňuje. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
 - rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
 - vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
 - osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
 - získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
 - porozumění jednoduchým pracovním postupům
 - poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Člověk a komunikace

Rozumová výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<p>ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none">vlastní osoba; znát a používat vlastní jméno, oslovení; části těla a jejich pojmenovávánísebeobslužné, hygienické a stravovací návyky; péče o zdravírodina, členové rodiny, jména členů rodinyškola, třída, seznámení s budovou, orientace ve třídě, v budově, školní pomůcky, vztahy ve škole, spolužáci (rozlišení chlapec – dívka), učiteléprostorová orientace; časová orientace (roční období, části dne)poznávání různých činností, předmětů a zvířat na obrázcích, modelech, ve skutečnostitřídění a řazení předmětů podle různých kritérií	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">adaptace na režim dne ve škole a proces učení obecněumět vnímat různé podměty a reagovat na něvnímat a uspokojovat základní životní potřebysdělit své potřeby nebo i pocity, upozornit na své zdravotní potížeznát své členy rodinyrozeznat roční období dle základních znakůsdělit své potřeby nebo i pocity, upozornit na své zdravotní potížepoznávání předmětů denní potřebysamostatnost při sebeobslužné činnosti při stolování, hygienických potřeb, úklidu, oblékání a svlékánísprávná orientace ve třídě a v budově školy, v místě bydlištěorientace v čase, rozlišovat čas na pracovní a chvílky odpočinkuosvojení si symbolů, piktogramůrozvinutí metody globálního čtenípoznat popřípadě číst písmeno i krátká slovarozumí pojmu písmeno, slovo, větaznát své tělo, barvy, tvary, základní druhy potravin, ovoce a zeleniny, názvy zvířat, dopravní prostředky nebo rostlinybezpečně se pohybovat na ulicisociální chování – diferenciací mezi osobou cizí a známou, pomoc druhému, vztahy v kolektivuumí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyjádřit jednoduchý vzkaznaslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řečireaguje vhodnými otázkami

- sociální čtení – poznávání běžně používaných symbolů; sociální počty – poznávání peněz, porovnávání peněžních částek, čtení cen výrobků
- psychomotorické hry

ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYŠLENÍ A PAMĚTI

- manipulační činnosti
- základní časové vztahy – nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra
- orientace v čase – denní doby, činnosti v určitém denní dobu, roční období
- vytváření asociací (slovo = osoba, věc, činnost), zobecnování (jablka, hrušky = ovoce), konkretizace (ovoce = jablko, hruška), abstrakce – barva, počet, negace, příčinné souvislosti
- nácvik čtení – globální metoda, sociální čtení, piktogramy, říkanky, básničky, krátké texty
- porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků

- vyslovuje pečlivě a správně vybrané hlásky
- učí se slušnou formou odmítat a říkat „ne“
- posílení paměti, pozornosti a grafomotoriky
- provádí logopedická cvičení
- reagovat na oslovení, znát své jméno, rozumět pojmu „já“

- koncentrovat se na určitou činnost
- rozlišovat velikosti a tvary předmětů, dvojic obrázků
- naučit základním dovednost obsluhy a práce s počítačem, využití k výuce
- orientovat se řádce, v sloupci, na stránce
- řadit a třídít obrázky nebo předměty dle zadaných kritérií
- osvojení jednoduchých matematických dovedností, přiřazovat vybrané číslice k prvkům i naopak
- vypráví pomocí série obrázků, umět složit dějové obrázky
- volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu

- představy počtu, vytváření představ;
posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování
číslic

ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ

- rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení
dlaní, prstů, uchopování předmětů
- uvolňovací cvičení ruky, prstů,
manipulační činnosti s předměty
- oblouky – horní, dolní; svislé a šikmé
čáry oběma směry; vlnovky, smyčky
- písmena – pojem, tvarové prvky
tiskacích písmen; první písmeno jména,
ukázaného předmětu
- hůlkové písmo
- číslice

- rozvinout grafické schopnosti, psaní vybraných tiskacích písmen a číslic
- uchopit a udržet podaný předmět
- uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- nakreslit různé druhy čar
- poznat grafickou podobu některých písmen
- napsat několik vybraných písmen a číslic

Člověk a komunikace

Řečová výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<p>ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none">• tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií• oromotorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; dechová a fonační cvičení, nácvik správného dýchání• sluchová a intonační cvičení, akustická diferenciacce, napodobování hlasů a zvuků• fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov; spontánní a jednoduché tematické rozhovory• systémy augmentativní a alternativní komunikace• počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace• kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• reagovat na své jméno, oslovení a zavolání• rozumět jednoduchým verbálním pokynům• znát jména nejbližších osob, spolužáků a učitelů• umět pozdravit, poděkovat, podle schopnosti oslovovat své spolužáky a učitele jménem, vyjadřovat souhlas a nesouhlas, sdělit svá přání a potřeby• verbálně vyjadřovat slova, krátké říkanky či text, s dopomocí popisovat obrázky a doplňovat vyprávění známého příběhu• vypráví pomocí série obrázků• správně dýchat• náprava řeči• správně čte slabiky• reaguje vhodnými otázkami• využívat komunikační počítačové hry

ČLOVĚK A KOMUNIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy (podle RVP ZŠS)

ROZUMOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ

Žák by měl:

- pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat
- reagovat na oslovení jménem, znát své jméno
- znát členy své rodiny
- poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem
- vnímat různé podněty a reagovat na ně
- orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor
- poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti
- vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže
- řadit obrázky podle zadaných kritérií

ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYŠLENÍ A PAMĚTI

Žák by měl:

- koncentrovat se na určitou činnost
- rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků
- zvládnout složení dějových obrázků
- orientovat se na stránce, na řádku

- číst vybraná písmena a krátká slova
- opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku
- přiřazovat číslice počtu prvků

ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ

Žák by měl:

- uchopit a podržet podaný předmět
- uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- nakreslit různé druhy čar
- poznat grafickou podobu písmen
- napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic
- poznat základní geometrické tvary

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ

Žák by měl:

- reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- snažit se o správné dýchání
- vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- znát své jméno a reagovat na oslovení jménem
- znát jména nejbližších osob a spolužáků
- umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty
- sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem
- využívat komunikační počítačové hry

Člověk a jeho svět

Smyslová výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<p>ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">• vnímání prostoru oběma očima, jedním okem• denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů• cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů• rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi• třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech <p>ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">• nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• uchopit a podržet podaný předmět• zvládnutá manipulace s vybranými předměty• uchopit správně tužku, štětec nebo jiné psací náčiní• rozlišovat tvary a barvy předmětů• poznat, řadit a skládat předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti• rozeznat vybrané předměty reálné a vyobrazené, třídít obrázky• poznat osoby ze svého okolí, rodiny a své spolužáky• napodobit předvedené pohyby• přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační• poznávání předmětů denní potřeby <ul style="list-style-type: none">• reagovat na své jméno, oslovení a zavolání

rozlišování zvuků

- sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku
- cvičení sluchové paměti; napodobování různých zvuků
- rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity
- rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.)
- sluchově motorická cvičení

ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ

- sebeobslužné dovednosti
- rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů
- rozlišování fyzikálních vlastností předmětů
- třídění předmětů – podle tvaru, velikosti, povrchu

- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky, zvuky zvířat
- poznat podle hlasu osoby ze svého okolí
- rozlišit zvuky spojené s denním režimem a nebát se příjemných zvuků
- přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační

- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětu
- třídít předměty na základě hmatu, podle velikosti a tvaru
- rozlišovat hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu,..)
- poznat známé předměty podle hmatu
- přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační

PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE

- orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí, v prostoru
- rozlišování pravá – levá
- směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace
- umístování předmětů podle pokynů
- příroda v ročních obdobích

ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ

- rozvoj čichové percepce; dýchání
- poznávání podle čichu; vůně, specifické vůně potravin; zápach, nelibé pachy
- rozlišování základních chutí
- rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů

- vnímat prostor, rozlišovat směrové orientace ve známém prostoru
- orientovat se ve třídě
- rozlišovat (vpravo-vlevo)
- rozlišovat (nahore-dole, před-za, vedle)
- řadit skládat a umístit předměty na určené místo, podle pokynu
- přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační

- rozlišovat jednotlivé vůně
- poznat předměty čichem podle vůně
- rozlišit vůně a pachy
- poznat zkažené potraviny
- přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy (podle RVP ZŠS)

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ

Žák by měl:

- uchopit předměty a manipulovat s nimi
- rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- napodobit předvedené pohyby

ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ

Žák by měl:

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ

Žák by měl:

- zvládat základní sebeobslužné dovednosti
- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů
- třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru
- poznat známé předměty podle hmatu
- rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)

PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE

Žák by měl:

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí
- rozlišovat vpravo – vlevo
- rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle
- řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu
- rozeznat roční období podle základních znaků

ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ

Žák by měl:

- rozlišit jednotlivé chutě
- poznat předměty čichem podle vůně
- rozlišit vůně a pachy
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

Umění a kultura

Hudební výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<ul style="list-style-type: none">• dechová cvičení, výslovnost, fonační, intonační a melodická cvičení• rytmus – vnímání rytmu, posilování rytmu, samostatná rytmizace, rytmizace říkadla, hrana tělo, Orffův instrumentál (bubínek, tamburína, triangel)• zpěv – jednoduché písně s hudebním doprovodem• poslech – říkadla, lidové písně, jednoduché krátké skladby určené dětem, relaxační hudba• hudebně pohybová činnost; pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami; pohyb podle rytmického doprovodu, jednoduché tanečky a rytmická cvičení	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• zvládat správné dýchání při zpěvu a usilovat o srozumitelné vyjádření obsahu textu• rozlišovat zvuky hudebních nástrojů a vlastnosti tónů• připojit se ke zpěvu jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje• ovládat hru na jednoduché rytmické nástroje a umět doprovodit sebe i spolužáky• zvládat jednoduché rytmické cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu• soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby• vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity• rozvíjet svojí psychomotoriku

Umění a kultura

Výtvarná výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<ul style="list-style-type: none">• základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru• uplatnění vlastního těla; manipulace s objekty• kresba různými nástroji; malba na různorodý materiál• prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty)• využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací• vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy• netradiční výtvarné techniky	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu• používat na elementární úrovni prostředky a postupy• vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary• vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity• uplatnit vlastní představivost při výtvarných činnostech

ČLOVĚK A KULTURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy (podle RVP ZŠS)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Žák by měl:

- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

- zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

Člověk a zdraví

Pohybová výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<ul style="list-style-type: none">• pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry• základní manipulace s míčem a drobným náčiním• rytmická cvičení• relaxační cvičení; prvky jógových cvičení• plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě; plavání za pomoci různých pomůcek; základní plavecké dovednosti• turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám• zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost• mít osvojené základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci• rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh• zvládnout uvolnění a zklidnění organismu• přiměřeně reagovat na podněty vjemové, pohybové a komunikační

Člověk a zdraví

Zdravotní tělesná výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<ul style="list-style-type: none">• dechová cvičení• zásady správného držení těla; rozvíjení jemné i hrubé motoriky, koordinace pohybů• pohybový režim; pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení; pohybové hry• uvolňovací cvičení; relaxační cvičení• vnímání pocitů při cvičení• plavání – hry ve vodě, cvičení ve vodě, plavání za pomoci pomůcek	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• v rámci svých možností se aktivně zapojuje do vlastního pohybu• přiměřeně reagovat na pokyny k pohybové činnosti• v rámci svých možností rozvíjet koordinaci k pohyby a prostorové prostorovou orientaci• získat kladný vztah k pohybovému cvičení a k pohybovým aktivitám• zvládnout základní orientaci v tělesném schématu• chrání své zdraví duševní , fyzické, sociální• správné držení těla• uvědoměle se naučí správnému dýchání

Člověk a zdraví

Rehabilitační tělesná výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<ul style="list-style-type: none">• rozvíjení hybnosti; polohování, změny polohy; uvolňovací cvičení• stimulace pohybu v prostoru; rozvíjení aktivního pohybu; nácvik chůze s oporou, s dopomocí; samostatný pohyb• rozvíjení motoriky – koordinace pohybů; rovnovážná cvičení; manipulace s drobným náčiním• plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě; plavání za pomoci různých pomůcek• relaxační cvičení; uvolňování spastických částí těla• rehabilitační cvičení; alternativní formy terapie podle možností školy i žáků	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• nácvik relaxačního cvičení• uvolnění a zklidnění organismu• procítění fyziologického svalového napětí a uvolnění, relaxační masáže, hudební relaxace• uvědoměle se naučí správnému dýchání• v rámci možností dosáhnout správného držení těla• lepší koordinace pohybu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy (podle RVP ZŠS)

POHYBOVÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- zaujímat správné základní cvičební polohy
- zvládat jednoduchá speciální cvičení
- zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů

REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák by měl:

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- rozvíjet motoriku a koordinaci poloh

- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti
- snažit se o samostatný pohyb

Člověk a svět práce

Pracovní výchova

Učivo	Výstupy - kompetence
<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI)</p> <ul style="list-style-type: none">• svlékání a oblékání oděvu, oblékání jednotlivých částí oděvu, skládání a ukládání; obouvání, zouvání a šňěrování bot;• hygienické návyky; osobní hygiena, spolupráce při hygieně, funkce a používání hygienických pomůcek• stolování a stravování, nácvik samostatného stolování, používání příboru, čistota při stravování <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none">• vlastnosti materiálu a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.); jednoduché pracovní postupy a techniky• pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek• lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužnou činnost• dodržovat klid a čistotu při stravování, umět používat příbor• udržet pořádek ve svých věcech a okolí• prostřít stůl pro běžné stolování <ul style="list-style-type: none">• zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami• vytvářet jednoduché postupy, různé předměty z tradičních a netradičních materiálů• pracovat podle slovních návodů• udržovat pracovní místo v čistotě• zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami• používat vhodné pomůcky a náčiní, dodržovat zásady hygieny a bezpečí při práci

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

- konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky)
- stavebnice, různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních
- montáž a demontáž; manipulace s jednoduchými předměty

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- pěstování rostlin v bytě i na zahradě, nenáročné rostliny, rostliny v bytě, na zahradě, pěstování ve skleníku
- pomůcky a náčiní pro práci na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

- drobné domácí práce; základní úklid, mytí podlahy, mytí nádobí, praní drobného prádla
- stolování, prostírání stolu, úklid stolu, chování při stolování
- nákup a skladování základních potravin

- pracovat podle slovních návodů
- udržovat pracovní místo v čistotě
- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pěstovat a pečovat o nenáročné pokojové a užitkové rostliny
- používat vhodné pomůcky a náčiní, dodržovat zásady hygieny a bezpečí při práci

- provádět drobné domácí práce
- prostřít stůl pro běžné stolování
- uložení potravin
- příprava jednoduchých pokrmů podle pokynů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

- příprava pokrmů, příprava studených a teplých nápojů, příprava jednoduchých pokrmů
- zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy (podle RVP ZŠS)

PRACOVNÍ VÝCHOVA

SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI)

Žák by měl:

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)
- dodržovat klid a čistotu při stravování
- umět používat příbor
- udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák by měl:

- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu
- udržovat pracovní místo v čistotě

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Žák by měl:

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák by měl:

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny
- používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Žák by měl:

- provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy
- prostřít stůl pro běžné stolování
- zvládnout nákup a uložení základních potravin
- připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit je klíčovými kompetencemi, které vedou k úspěšnému celoživotnímu učení, k práci, zájmové činnosti.

Hodnocení úspěšnosti žáka představuje míru vybavenosti těmito kompetencemi po ukončení základního vzdělání.

Na hodnocení úspěšnosti žáka, školy, celého ŠVP a práce učitelů nelze najít jednoduchý mechanismus. Teprve další život žáka ukáže, do jaké míry se podařilo vytčených vzdělávacích cílů dosáhnout.

Struktura ŠVP umožňuje zaměřit se při evaluaci na očekávané výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí.

Konkretizované výstupy (konkrétní dílčí aktivní dovednosti) jsou nastaveny tak, aby naplňovaly očekávané výstupy vzdělávacích oblastí a vedly tak k očekávanému efektu – vybavit žáka souborem znalostí, dovedností, návyků a postojů – tedy ke klíčovým kompetencím.

Pokud jsou tyto kompetence správně nastaveny, lze se při evaluaci na ně přímo zaměřit jako na hlavní předmět hodnocení úspěšnosti žáka v procesu vzdělávání.

6.1 Způsoby hodnocení žáků

Výsledky vzdělávání v základní škole speciální se hodnotí slovně.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Při slovním hodnocení se uvádí :

a) **ovládnutí učiva predepsaného osnovami**

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami

- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování :

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávně i na návodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí :

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
 - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) péle a zájem o učení :

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6.2 Vlastní hodnocení školy

Vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole, vychází ze S.W.O.T.analýzy, z výročních zpráv o činnosti školy, z dotazníkového šetření „Mapa školy“ a z výsledků hospitační činnosti.

1. Obsahuje oblasti:

Ekonomické, materiální, hygienické a další podmínky ke vzdělávání

- Průběh vzdělávání
- Školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místními organizacemi
- Výsledky vzdělávání
- Řízení školy, personální práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků školy
- Kontrola realizovaného ŠVP s RVP pro základní vzdělávání

2. Cíle a kritéria :

- Cílem je zjistit aktuální informace o stavu školy a takto získat podklady pro další činnost školy
- Kritéria jsou stanovována na každý školní rok

3. Nástroje hodnocení :

- Rozbor dokumentace školy
- Hospitace
- Rozhovory s učiteli, rodiči, žáky
- Dotazníky pro učitele, rodiče a žáky
- Standardizované evaluační testy, srovnávací prověrky, mapa školy

S.W.O.T. ANALÝZA

Strengths – silné stránky	Weaknesses – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">✓ prostorné třídy, pěkná místnost ŠD✓ zajištění stravování žáků (vlastní ŠJ), pitný režim, mléčný program, prodej svačinek✓ všeobecný zájem pedagogů na dosažení co nejlepších výsledků✓ žakovská knihovna v samostatné místnosti	<ul style="list-style-type: none">✓ zastaralý nábytek ve školní družině✓ nevyhovující stoly a židle ve školní jídelně✓ nekvalitní povrch na školním hřišti a doskočišti✓ nevyhovující stav tělocvičny a vybavení náradím✓ nedostupnost účasti v některých sportovních soutěžích pro

<ul style="list-style-type: none"> ✓ široké spektrum moderních vyučovacích metod ✓ škola rodinného typu ✓ kvalitní spolupráce mezi MŠ a ZŠ, provázanost cílů ✓ individuální přístup k žákům ✓ integrace a péče o děti s vývoj. poruchami učení a vadou řeči ✓ bohatá zájmová činnost (pět kroužků – sportovní, hudební, stolní tenis, AJ, práce na PC) ✓ dostatečné vybavení pomůckami, didaktickou technikou ✓ společná vystoupení, soutěže, hry, tradice, výlety, plavecký výcvik, vycházky, četné kulturní akce, aj. ✓ dobrá spolupráce s rodiči, s obcí, s veřejností, s okolními školami ✓ absence hrubých kázeňských přestupků ✓ vysoká vnitřní morálka, disciplinovanost a nekonfliktnost sboru ✓ připojení školy k internetu ✓ počítačová gramotnost a zručnost sboru, DVPP ✓ reprezentace školy na veřejnosti ✓ plavecký bazén v sousední obci ✓ škola má vedlejší hospodářskou činnost 	<p>nízký počet žáků v jednotlivých ročnících</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ chybí počítačová učebna, nedostatek PC ✓ dva až tři ročníky v jedné třídě + integrace žáků s SPU ✓ malá aprobovanost učitelů ✓ zastaralé technické vybavení školy ✓ limitovaný objem finančních prostředků ✓ vzdálenost kulturních a vzdělávacích center ✓ škola nemá vlastní webové stránky ✓ špatný technický stav budovy (fasáda, okna, kotelna atd.)
<p>Opportunities – možnosti</p>	<p>Threats – hrozby</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozšíření počítačové učebny ✓ škola může využívat hřiště TJ TATRAN ✓ pěkná okolní krajina (výuka v přírodě) ✓ vybudování pracovny na Vv a Pč ✓ zřízení posilovny pro zaměstnance ✓ koupě nových židlí a stolů do školní jídelny ✓ modernizace vybavení školní kuchyně ✓ pořízení běžecké lyžařské výstroje pro žáky ✓ vytvoření vlastních webových stránek 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nepříznivý vývoj demografické křivky ✓ nedostatek finančních prostředků ✓ nedostatek aprobovaných učitelů

AUTOEVALUACE

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole	Zvýšení spolupráce s rodiči. Spokojenost rodičů se školou	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Odborný růst pedagogických pracovníků.	Spokojenost žáků ve škole
Kritéria	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy	Naplněnost školy v rámci demografie obce a individuálních možností rodičů	Postupné zlepšování jednotlivých žáků.	Vyhledávání, účast a využití DVPP ve výuce	Spokojený žák.
Nástroje	Pozorování. Rozhovor.	Rozhovor. Dotazník. Zápis do 1. ročníků	Analýza žákovských prací.	Pozorování. Rozhovor.	Pozorování. Dotazník. Rozhovor.
Časový harmonogram	Průběžně.	2x ročně rozhovor v rámci schůzek rodičů. 1x ročně zápis. 1x za dva roky dotazník.	Průběžně.	Průběžně.	1x ročně dotazník. Průběžně pozorování a rozhovor.